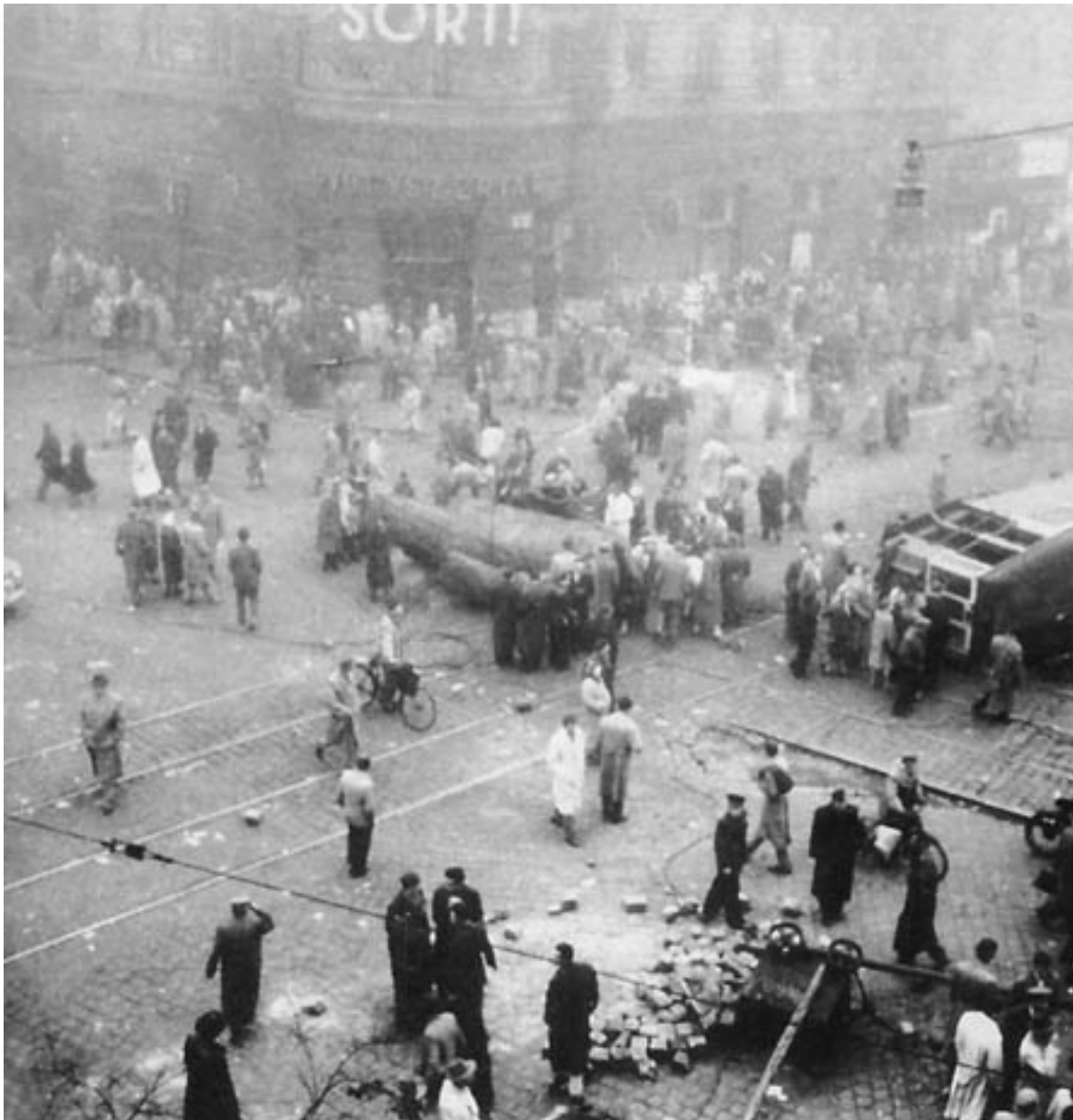

R.Kovács László: A ledöntött szobor

Már éjjel egy óra is elmúlt, amikor Hatosi őrnagy kissé már megkopott bőrkabátjában – a különleges riasztás után – mérgesen becsörtetett a kapitányság első emeleti kihallgató szobájába. Bár a frissen felújított helységben vágni lehetett a füstöt, hamar felismerte az őrizetesben egykori főnökét, Szegesi Lászlót, aki a „Gondolkodó” Rodin-szobor pózában, borostás arccal bazsalygott két, szemmel láthatóan zavarban lévő pályakezdő nyomozó előtt.

– Azt hittem, hülye vicc az egész, Lacikám! Csak piára tudod költeni zsaru-nyugdíjadat, és

illuminált állapotban avatásra váró szobrokat döntögetsz kedvtelésből a belvárosban, Pepe?

– Tudom, nem ezt vártad, Mikós! – mentegetőzött Szegesi.

– Valld be, a bulvárlapok címlapjára akartál kerülni, te ganéj! Ilyen alapon választhattad volna inkább a Kozák-szobrot, ami a városunk legutálatosabb komcsi monumentuma. '56-ban sikerült a pesti Sztálin-szoborral egy időben ledönteni. A bátrak utána kötelet kaptak a nyakukba. Mai követők már gyávák voltak... Illetve a szobor lebontását a köpönyegforgatók szorgalmazták a rendszerváltás után legjobban, hogy így kockázat nélkül nagyobb tömegbázist szerezhessenek, hiszen egy szobor nem tud tiltakozni, és ideológiailag utóbb már mindent meg lehet magyarázni. Nem értem, miért állt éppen az ő mellszobra az utadban. Nem számoltál a kegyetlen bulvármédia piti helyi hiénáival? Már magam előtt látom a rólad szóló cikkeket:

„A nyugdíjas Szegesi rendőr-alezredes október 22.-én, - legnagyobb nemzeti ünnepünk előestéjén - a Megyeháza előtt kicsavarta a hófehér gyolcslepelből Weisz Aladár szobrászművésznünk avatásra előkészített alkotását, és vandál módon ledöntötte azt. Majd Árvaháza egykori nagy robotosának immár a földön fekvő bronzszobrát lelocsolta vörös festékkel, miközben részegen ordította...”

– Persze, végre jó pénzt söpörhettek volna be, hiszen itt szinte soha nem történik semmi, amit felkapna a sajtó. Nem te mondtad Miklós egyszer, hogy a botrány a demokrácia védőszentje?

– Pepe! A kiérkező járőrök jegyzőkönyvbe vették ordításodat. Jelentésük szerint őrizetbe vételekor a lelocsolt szobor előtt félrészegen a vadkeleti maffiáról motyogtál, filozofáltál. Volt valami logika az emlékeidben, de előtte többször olyan faramuci jelzőket üvöltöttél, ami sértette egykori nagy politikusunk személyiségét: "Le a maffiózóval! Vesszen a guszevi Corleone!" Éjfél előtt hét perccel riasztottak; a feleségem előtte valahogyan meg is érezte. Azt viszont áprilisi tréfának vette, hogy egykori főnököm, zsernyák-példaképem miatt kell bejönnöm, Laci bátyám.

– Talán oldottabb lenne a hangulat, ha kiküldenéd ezt a két ifjancot, Miklós! – mondta Szegesi hirtelen felélénkülve, és a számítógép előtt szöszmötölő két fiatal nyomozóra mutatott.

– Rendben fiúk, később majd befejezitek...! Kint csetelhetek is! – mordult rájuk.

Hatosi öblös hangját kieresztve. – Azért odaát se felejtsek kikapcsolni a magnót! Ha egy nyugdíjas zsernyák agyát „meglékeljük”, akkor sosem árt a diszkréció. Ráadásul ő a gazdaságvédelmi osztály vezetője volt, és elvégre 17 éven át engem is oktatott az eti-KUSS-nak nevezett „szimat-modorra”.

Amikor a nyomozók kimentek, Hatosi őrnagy előkapta Marlborós dobozát, és Szegesi felé nyújtotta:

– Már egy éve lemondtam. – csóválta Szegesi a fejét. – Most melyik kihallgatási módszered alkalmazod, Miki?

– Kezdjük a legelején; valójában mikor is kezdtél nyomozni először Zimányi után?

– Emlékszel még a lebegtetett fociügyre? Zimányi gyerekkora óta imádott meccsekre járni. Jól helyezkedett, a város focicsapatának mecénásaként sikerült az üzleti körökben elfogadtatni magát. Korán felismerte, hogy a játékosok adásvétele nagyon jó pénzmosási lehetőség a számára.

– De végül is feljuttatta a csapatot! Ez akkor nagyon nagy dolog volt!

– De hogyan! Haveri körével pofátlanul a megyei pártbizottság nyomdájában hamisították a belépőjegyeket, kihasználva a laza bizonylati fegyelmet. Aztán a pártbizottsági nagyfőnökök egyik belső összetűzése kiborította a bilit, és végre lesittelhettük a guszevi Corleonét. Nem hittünk a szemünknek, amikor azt a letartóztatási parancsot a kezünkbe adták. Őrizetbevételét kopott, fekete bőrkabátjában egykedvűen, néhány humoros megjegyzéssel reagálta le. Már akkor is kezében volt a teljes rendőrségi, és az ügyészi nyomozati anyag... Akkor is súgtak neki!

– Valójában a foci nagy mentora volt nálunk a 80-as években, és valakin el kellett verni akkor is a port. – érvelt erélyesen Hatosi őrnagy. – Egyszerűen ráhúzták szegényre a tirpák Don Corleone pólót, hogy a Keleti Cosa Nostra vezetőjéről csemegézdhessen a szocialista erkölcs nevében az akkori pártirányított sajtó.

– S lám, nemcsak hogy megúsza...! Felsőbb körök előtt kegyvesztettként tért vissza a fejlesztési osztályra szabadulása után, hogy aztán később a párt kitüntetés-özönökkel megbocsáthassa eltévelyedését. Az országos nagy focibotrányok fővárosi gengsztereinek bűnei előtt is szemet hunytak, ezért keleten is visszaállhatott a foci világában az eltűrt, megszokott umbulda. Zimányit kiszabadulása után üzleti és baráti köre Árvaházán a foci nagy mártírként próbálta feltüntetni a fanatikus szurkolók előtt. Tíz év múlva viszont már a rendszerváltással járó privatizációk egyik könyörtelen vezérkeselyűje lett. Jó érzéssel mindig tudta, hol mikor, mennyiért kell lecsapnia... Bekebeleznie.

– Ez a „keselyű” megfoghatatlan emocionális fogalom a mindig hideg tényekre építő egykori zsaru szájából, Laci! – mondta Hatosi. – Ha valakinek tehetsége van az üzlethez és a profitot újratermeli, elismerést, nem gyalázkodást érdemel. Különben pedig, ha máshol nem, de a megyei fejlesztési osztályon tisztában lehettek a régió sajátos gazdasági helyzetével...!

– Na, ne nevetess! – szakította félbe Szegesi. – Az ide is eljutott infrastrukturális beruházások rajta és jóemberein – ma már százmilliós vagyonokkal elismert strómanjain – keresztül futottak le a falvakba. Emlékszel?

Ha egy község a gázbevezetésre, csatornázásra pályázott, a „Gúla” céggel kellett összeállíttatnia a pályázatát, hogy megnyerje a támogatást. A kivitelező céget is erősen javasolták nekik. A helyi robotra meg közmunkásokat adhatott a fejlődést áhító falu...

Olykor az engedetlen polgármestereket külön-külön berendelték Zimányi irodájába, pót-eligazításra. Kedveskedően „Pucukám”-nak szólította őket – mesélte el nekem egyik bizalmas alkalmazottja, amikor megtört a kihallgatáson. Hiszen Te is ott voltál! – „Pucukám, rólad utcát fognak elnevezni a faludban, mi olyan munkát végzünk. Ráadásul építünk nektek

ingyen két buszmegállót is!” – próbálta meggyőzni a kicsit tovább kételkedőket.

A műanyag csöveket Németországból importáltatta, és ügyesen kiszorította olcsóbb áraival a konkurenciát. Levajazott politikus-bábjai segítségével hamarabb megtudta a konkurens pályázatok tartalmát, így könnyen aláígerhetett. Érdekes, de mindig ugyanaz a nyolc-tíz cég nyerte meg a kivitelezési pályázatokat a gázbevezetések vagy a szennyvízelvezetés területén.

– Ha kenőpénzt fogadott volna el, csak le tudtátok volna valahogy buktatni! – szakította félbe Hatosi.

– Hát ez az! Sohasem fogadott el kápét, viszont tulajdonrészt kapott a cégeknél, ami szabályos adásvétellel lett fedezve. Hatalmi befolyását felhasználva hatalmas, befektetett működő tőkére tett szert. Az ilyen vállalkozásai számára az ő kapcsolati tőkéje sokkal többet jelentett, mint a névleges befektetése. Jópáran nagyon törték magukat, hogy cégeibe ők is beszállhassanak...!

– Ha valóban olyan korrupt alak lett volna, nem merte volna felvállalni az egyik, akkor még legbefolyásosabbnak számító jobboldali párt!

– Annak a legatyásodott-levitézlett pártnak annyira kellett Zimányi pénze, hogy nyelvük összes ízlelőbimbóját lezsibbasztva, orrukát befogva Zimányi úr elvtársi múltját is lenyelték. És ezzel a többiekénél is szalonképesé vált! Így aztán ő a „timokrácia” elve alapján megvásárolhatta magának a vágyott megyei prezident-címet. Ígérettel, pozícióval lezsírozott minden csóró pártot a vezetőkön keresztül, ehhez csatolta a város és megye érdekében összehozott báb-egyesületeket (ahol az egyikben a keresztfia volt a fő bábmester!), és a megye trónjára emeltette magát. Persze, nem tett koronát a fejére. Piár-tanácsadó-sámánjai ekkor találták ki bugyuta politikusi szlogenjét: A trónon nem egy hájas pénzeszsák-kegyelmes úr ül, hanem egy robotos-napszámos, aki egész vagyonát azért áldozta fel a körülötte hozsánnázó politikusok megvásárlására, hogy a megyét pótolhatatlan vezérként fáradhatatlanul szolgálhassa.

– Két évtizeden át űzted és vadásztattál rá velünk is értelmetlenül és eredménytelenül. Rémusz Laci és Gyalog Csaba a Nemzetbiztonsági Hivatal részéről külön figyelték-fülették. „Telly Savallas” néven nyitottak dossziét neki. Semmit nem értek el. Aztán végül elkezdődött egy lejáratási kampány ellene annak az országos pletykalapnak a segítségével. Az apró, vacak valóságmorzsákat idétlenül feltupírozták. Emlékszel?

Legendásan nagy umbuldákról, éjszakai orgiákról írtak. A szerző nem tartozott a titkosszolgálat állományába, viszont tollát azok mozgatták, akik később belebuktak a „Nyárfa-ügybe”. A botrány kirobbanása után nem vele, a ravasz Keresztapával, hanem inkább a megcsipkedhető balfék-balek parlamenti képviselőkkel foglalkozott a sajtó. Szerintem jól tudta, hogy több oldalról figyelik, de ösztönös tehetséggel ügyelt amúgy is minden lépésére.

– Jó pénzért mindig-mindenhol megvoltak Zimányinak a saját belső forrásai. Ha feljelentették, legtöbbször előre tudott róla, és addigra mindent kényelmesen elrendezett, mire a nyomozás végre nagy-vontatottan elindult. Ha egyáltalán elindult. Jó páran súgtak neki közülnk!

– Ezt máig képtelen vagyok elhinni!

– A belbiztonságiak Ordas Lacival már majdnem lenyomozták a sűgókat, de leállították őket, a szálak nagyon-nagyon magas helyre vezettek el.

– Még mindig ezen morfondírozol, öregem? Ahelyett, hogy laza programokkal élnéd a nyugdíjas éveidet? A vissza nem csinálható múlt, múltadon rágódsz! A törzskocsmádból hazafelé tartva, részegen, kibukva, ledöntötted a holnapi ünnepélyes avatáshoz előkészített szobrát a nagy Zimányinak?

Rádkenhetik, hogy egy halott emlékét gyaláztad meg! Felfogtad már az egetverő baromságodat? Tudod-e, hány ilyen szobor van már az országban?! Amit szégyen volt felállítani, és mégis, ünnepeken többpárti segédlettel odaterelik a köznépet, az ifjúságot fejet hajtani? Ma már nem is olyan kötelező, mint régen, de mennek... Új hőöket kell gyártani a népnek... A rendszerváltás pártjainak újra múlt-gyökereket kell felkutatniuk-felmutatniuk... Muszáj!

– A tisztesség, és a becsület nevében én csak fel akartam hívni a figyelmet...!

– Köpnek itt Pepe, a tiszta erkölcsre! Egyébként is a szobor költségének javát a Zimányi nevét viselő alapítvány utalta át – az örökösei jóváhagyásával – amely, nyilván tudod, a szegény diákok továbbtanulását is támogatja. Többek között! Van már emlékkerme is...! Ablaka az 56-os forradalmárok volt celláira néz...! Külön méltató emlékkönyvet is írtak róla... Te is elolvashatnád: még egykori legádázabb politikai ellenfelei is csak szuperlatívuszokban emlékeztek meg benne róla. Szabolcs vezérhez hasonlítják, különösen nagy formátumú politikusnak és szakembernek mutatják be. A „köz érdekében robotoló napszámost” egy harmadrangú dunántúli politikus szlogentárából vették át. Nagyon tanulságos olvasmány ez a könyv, főleg annak, aki szereti a megszépítő heroikus múlt-sci-fit.

Tudod, Szegesi, ha egy kis késéssel is, de a helyreállított Zimányi Lehel szobor állni fog a megyeháza bejáratánál, szemben nagy költőnkkel. Sőt! Az unokáid már a róla elnevezett városi stadionban fognak szurkolni jövőre az árvaházi csapatnak. Egyszerűen nem értem, hová tűnt a racionális éned, Lackó bátyám? Csikó nyomozó koromban úgy felnéztem rád!

Te, aki egykor olyan hidegen, következetesen tudtad analizálni a legszövevényesebb bűncselekmények szárait, egyszerűen elővetted a kerékelőt a kocsid csomagtartójából, és ledöntötted az új nagy népi-példakép emlékművét! A piros festék meg honnan volt?

– Berci fiam néha szokott graffitizni...

– És most téged kaptak el...! Rád kell nyomnunk „rongálásért” úgy három hónap felfüggesztettet. Tudod te is a hivatalos procedúrát... Ha belegondolok, mennyi kitüntetést kaptál?! Annyi élettapasztalatod van, és nem vetted észre, hogy itt a hőöök múltja egy idő után már senkit sem érdekel?! Ebben a városban a magukat szenvedélyes antikommunistának valló pártok egy évtizeden át somolyogva eltűrték, hogy október 23.-án az újratemetett 56-os mártírok sírjánál az a marxista történész mondja az ünnepi beszédet, aki 1956 októberét - a karrierjét építgetve - ellenforradalomnak gyalázta írásaiban, lelkesen benyalva a komcsiknak. No, és mit gondolsz, a rendszerváltás 20. évfordulóján ki volt a vezérszónok a megyeházán?

– Fogalmam sincs.

– Ugyanaz, aki a helyi kommunisták 1919-es „zászlóbontásáról” dicshimnuszokat írt... És igen, megilletődve tapsikoltak neki 2010-ben a megemlékezésen. A tisztességes jobboldal távolmaradt – de hallgatott! A történelemhamisítást ebben a megyében sem bünteti a törvény. A közvéleményt viszont mára már csak a megélhetés érdekli...

– Én csak igazságot akartam tenni.

– Téged nem bántott a Zimányi Lehel. Már nem is él! Neked mi fáj akkor?

– Az a ravasz Metternich mondta egyszer: "Semmi sem sebez meg jobban az igazságnál". Annyi év eredménytelen nyomozása után valóban megsebzett lélekkel döntöttem le a szobrot. Pár másodperces boldogság után most kezdem felfogni, nyomorult pótcselekvés volt az egész...

– Szóval így állunk, Szegesi, öreg barátom! Végre, te is rájöttél! Reggel megpróbálom felhívni a nagyfőnököt, mit is tudnánk tenni az ügyedben.

Újsághír

„...Október 22.-én este 23 óra után Árvaházán megkísérelték megrongálni a Megyeháza előtt Zimányi Lehel avatásra előkészített szobrát. Egy hajléktalan férfi, – aki után a rendőrség nagy erővel nyomoz, – valószínűleg színesfémlopás szándékával követte el tettét, amely megbotránkoztatta a közvéleményt.

A Zimányi Emlékbizottság a szobor alkotójának segítségével másnap, még kora reggel a központi ünnepség előtt helyreállította a városunk és megyénk nagyformátumú politikusáról készült műalkotást.

Délután háromkor Keserű Balázs miniszter úr a Hősök terén felolvasta a miniszterelnök úr levelét, és nagyszámú meghatott érdeklődő jelenlétében felavatta a szobrot.

Az egyházak által delegált püspökök beszédei és a szobor felszentelése után a rendszerváltó pártok városi és megyei képviselői egymást váltva méltatták Zimányi Lehel áldozatos munkását, büszkén felvállalva annak töretlen folytatását, majd tisztelői elhelyezték a megemlékezés koszorúit a műalkotás talapzatnál.

Este 19 órakor a színházban telt ház előtt díszelőadással emlékeztek meg megyénk nagy fiáról. A program a megyei filharmonikusok koncertjével zárult.”